

Jan Mičánek: „Myslím, že všechno na naší planetě jde k lepšímu“

IVANA HASLINGEROVÁ

Soutěž *Podnikatel roku* byla založena společností Ernst & Young ve Spojených státech amerických v roce 1986. Jejím cílem je vybrat nejúspěšnější průkopníky v oblasti podnikání. Podle slov vedoucího partnera firmy Dirka Kroonena soutěž není jen o číslech, která by se dala sečíst v excelovské tabulce, ale hlavně o zajímavých a úspěšných lidských příbězích. V každém jejím ročníku jsou představeny desítky podnikatelských příběhů, za nimiž stojí nejen úspěch, ale i tvrdá práce, podstupování rizika a přebírání odpovědnosti. Proto, když jsme se blížili k sídlu lesnické společnosti LESS a.s. v Bohdanči za jejím generálním ředitelem Ing. Janem Mičánkem, který se v této prestižní soutěži probojoval až do finále, přichystali jsme se v duchu na přísného ustaraného workoholika, od něhož uslyšíme jen stesky, jak se v lesích krade, jak se dávají protekční zakázky na těžbu dřeva a jak díky klimatickým změnám planety lesy hynou, až vyhynou. Namísto toho nás přivítal usměvavý zámecký pán v nádherném panském sídle, o němž není na první pohled pochyb, že patří společnosti s miliardovými obraty. Nad naším nadšením při pohledu na krásné zámecké budovy a park v Ostrově u Bohdanče máchl s úsměvem rukou se slovy: „*Byla to prakticky zřícenina s propadlými stropy a střechou, kterou jsme zrekonstruovali*“ a uvedl nás do své útulné pracovny, kde jsme si povídali, co všechno stálo za vybudováním takové společnosti a za jeho oceněním v prestižní soutěži. Pan Mičánek vzpomínal:

Společnost LESS a.s. vznikla díky tomu, že kolegu vyhodili v roce 1992 v padesáti čtyřech letech z práce a přišel za mnou s dotazem, co má dělat. Vznikla myšlenka založit společnost nabízející

lidem to, co umíme. Neměli jsme vůbec nic. Byl pro nás dokonce problém dát dohromady požadovaný základní kapitál 100 000 Kč na založení společnosti s ručením omezeným. Nakonec jsme se domluvili s třetím kolegou, který do firmy vložil starého Trabantu. **Základem úspěchu společnosti ale není jen počáteční kapitál, ale také pracovitost, loajalita, myšlenka a chuť žít naplno.** A to jsme asi měli. Tenkrát jsme znali sice jen to naše lesnické řemeslo, ale vznikaly příležitosti. Postupné restituční lesů a outsourcing služeb ve státních lesích potřebovaly takové lidi, jako jsme byli my. Ještě v roce 1993 jsme měli prakticky nulový obrat, ale v roce 1994 už činil 13 milionů a pak už to šlo „samo“. Po cestě jsme koupili pár méně úspěšných firem a postupně rostli. Od roku 2004 jsme rozdělili firmu do holdingového uspořádání, přičemž LESS a.s. se zabývá především poskytováním

vnitroholdingových služeb. Stále se nám daří, zlepšujeme kvalitu a šíří našich aktivit ve všech regionech Čech, Moravy a Slezska, ale například také na Slovensku, ve Francii, Rusku a Ukrajině a rozšiřujeme naše obchody do dalších evropských zemí – např. Německo, Rakousko, Polsko, Itálie, Irsko, Švédsko, Dánsko, Švýcarsko. V loňském (2007) roce již činil náš obrat 4,5 mld. Kč a státu jsme odvedli daně ve výši téměř 380 mil. Kč.

* **Takový nárůst získáváte pouhými radami?**

Poradenstvím jsme začínali. V současné době se firma zabývá dvěma dominantními věcmi – lesnictvím a zpracováním dřeva. Zpracování dřeva provádí naše dceřiná společnost LESS&TIMBER, s.r.o., která provozuje čtyři závody na zpracování dřeva v Bohdanči, Dlouhé Vsi, Lánech a ve Vlachovicích. Lepené okenní

a dveřní hranoly vyrábíme v Klášterci nad Orlicí a v Klášterci nad Ohří. Lesnictvím se zabývá LESS&FOREST, s.r.o., poskytující komplexní služby vlastníkům lesa, a to jak v ČR, tak prostřednictvím svých dcer i v zahraničí. Pracuje s vyspělou technologií a potřebnou odbornou úrovní. Do lesnictví patří i školkařská činnost a rekultivace, které zabezpečují v rámci našeho holdingu Krušnohorské lesy, a.s. Společnost Less & Patrik neboli Bohdanečská palírna vyrábí kvalitní ovocné destiláty, poskytuje možnost sportovního rybolovu na pěti rybnících a podobně.

* **Co byl podle Vás hlavní důvod úspěchu?**

Hlavní jsou vždycky lidé. Měli jsme a máme v tomto směru štěstí. Firma je plná pracovitých, slušných, odborně zdatných lidí, kteří jsou schopni pracovat jako tým. Baví je to. Jsem přesvědčen, že „*stát stojí na idejích, pro které vznikl*“ a ve firmě – ale také v rodině – je to podobné. Nejdůležitější v podnikání a v životě firem jsou důvody, proč podnikáme. Samozřejmě, že nás naše práce musí živit a pokud možno dobře živit, ale musí nás to taky bavit, těšit a uspokojovat naše ješitnosti. **Podnikat by člověk neměl proto, aby byl bohatý, ale proto, aby byl svobodný. A aby dělal užitečné věci.**

* **Co tedy vlastně konkrétně a tak úspěšně děláte?**

Na začátku toho, co děláme, stojí školky, v kterých pěstujeme stromky. Máme školkařské provozy v Krušných horách, Krkonoších, na Šumavě, na Vysočině i ve středních Čechách. V loňském roce jsme prodali cca 12 milionů stromů. Nesázíme stromky pouze v lesích, ale také při rekul-

tivacích, ozeleňování dálnic, náhradních výsadbách, v parcích, při budování biokoridorů apod. O vysázení lesní kultury se dál staráme, ochraňujeme je před zvěří, buňení a škůdci, vychováváme je, prořezáváme atd. Potom samozřejmě následují těžební práce, probírky a obnovní těžby. To nás nutí k provozování moderních technologií, protože dnes stále více musíme ruční práci nahrazovat technikou, jako jsou harvestory, forwardery, lesní lanovky a další stroje. V loňském roce jsme i díky orkánu Kirill koupili, zpracovali a prodali 1,8 milionu kubíků dřeva.

Když si uvědomíte, že v ČR se ročně těží 16 milionů kubíků dřeva celkem, tak to byl velký podíl na trhu. Dřevo samozřejmě jen netěžíme, ale také dopravujeme a dále zpracováváme. Provozujeme stovku vlastních speciálních kamionů, dnes máme dokonce už i svoje vlaky. Při všem, co děláme, musíme samozřejmě striktně dodržovat lesní zákon, který je mimochodem nejpřísnější v Evropě.

* **Tak proto se vydávají vlastníci v noci dřevo nezákonně porubat...**

Drtivá většina vlastníků se chová velmi opatrně a slušně. Netěží dokonce ani to, co smí. Musíte si uvědomit, že soukromých vlastníků lesa je hodně přes 100 000 a jen několik z nich se chová tak, jak o tom informují v televizi. Když zabijete babičku, je to sice politováníhodné, ale také z toho nejde vyvodit, že všichni občané vraždí své babičky. Z milionů kubíků vytěženého dřeva vyteží v andalové marginální objem.

* **Které porosty přinášejí největší zisky?**

Na štěstí je v ČR dominantní smrk, který jediný vlastníkovu lesa

vydělává peníze. Když je strom poražen a kmen spadne na zem, vytřídíme ho v závislosti na tloušťce, vadách a kvalitě. Sami nakupujeme nejsilnější část asi 4 m od pařezu (tzv. oddenek) pro svou pilu, kde jej zpracujeme na řezivo pro truhláře – hranolky na okna, nábytek. Pak několik kusů prodáme na pily pro výrobu stavebního řeziva. Další kusy stromu putují na výrobu palubek a podlahovek a části stromů se suky po větvích jdou na výrobu novinového papíru do nechemických celulózek. Nejslabší části prodáme do Paskova a do Štětí u Mělníka, kde z nich získají buničinu. Vršky a poškozené části kmenů rozřežeme na palivo. Kácení stromů děláme pomocí 27 kombajnů na sklizení dřeva - harvestorů. Bafnou strom, podříznou ho, odřezou větve, nechají je ležet před sebou a na strany ukládají výše popsané sortimenty dříví. I když jsou drazí, jeden technologický uzel stojí dvacet milionů korun, jsou to skvělí pomocníci.

* **Takže je to Harvestor, po jehož zhozném působení nikdo nemůže jít do lesa na houby, protože je tam nepředstavitelná spoušť a pod pokryvem chrastí se zničí nejen houby, ale i mech a kapradí...**

Nekřivdíte novým technologiím. Tím, že harvestor odvětvuje strom výhradně před sebe, pohybuje se vlastně

Pan generální ředitel je tak zapřísáhlým zastáncem trvale udržitelného rozvoje, že i počítače ve firmě jsou dokonale recyklovatelné s nulovou spotřebou energie a s obrazovkami z nejvyššího třešňového dřeva. Bohužel jsou inkompatibilní se standardem PC.

po cestě z čerstvého křeslí a tak nepoškozuje ani půdu, ani kořeny stromů jako naopak klasické technologie včetně koní. To je jeden z aspektů, proč je akceptován i ekology. Vy ale navíc asi nevíte, že **jsme ze zákona povinni nechávat v lese část biomasy a že v novém zákoně bude zřejmě přikázáno nechávat jí tam dokonce více než nyní.**

✳ **To je tím, že zákonodárci nechodí do lesa, jinak by takový nepořádek nepovolili. Chápu sice, že zbytky dřeva mají smysl a význam pro oživení živin v půdě, ale nesmí jich být tolik, že udusí původní porost a zamezí tou spouští plnou vos a hmyzu lidem projít. Lesy by měly přece sloužit jako dřív lidem i pro odpočinek, nemyslíte?**

Máte pravdu, že nejen lesy, ale celá zeměkoule je tu pro lidi a že vše, co slouží lidem, je dobré. Musí to samozřejmě mít pravidla. Lesnictví jimi ale odjakživa disponovalo i bez ministerstev životních prostředí. **Lesnictví je první projekt v dějinách lidstva pracující s pravidlem trvale udržitelného rozvoje**, protože kvůli trvalému výnosu a reprezentaci vlastníka museli mít lesníci od pradávna na paměti trvalý rozvoj lesů i jejich estetických hodnot. Fungovalo to po staletí a lesy byly krásné. Stačilo se toho držet a fungovalo by to i nadále. Postupem doby stát ukradl vlastníkům lesy, ještě nyní jich absurdně vlastní 60 % a pak musejí nekompetentní úředníci vymýšlet nařízení, co s nimi dělat...

✳ **Co byste požadoval od vlády pro naše lesy?**

Vláda nejvíc slouží občanům, když si jich nevíš. Největší problém našich lesů jsou nekompetentní lidé, kteří o nich rozhodují. Díky tomu nastupují jako rakovina a mor lesů dotace generující korupci. Lesy by se měly vrátit do soukromých rukou. A to i ty, které byly např. zkonfiskovány sudetským Němcům. Z celkového množství 1,6 mil. hektarů lesů, které stát vlastní, činí celý jeden milion hektarů právě tyto lesy.

✳ **Lidé se ale bojí rozprodávání lesů. Myslí si, že je majitelé vykácejí a zůstanou holiny...**

Snad nechcete říci, že totalitáři Stalin a Hitler byli lepšími majiteli lesů než například Schwarzenberg, který vlastní les též v Rakousku a čeští pamětníci na něj s úctou vzpomínali i za tuhého socialismu?

✳ **Ale kníže Schwarzenberg jako vlastník lesa k nim má jiný vztah, neboť je zdědil a stará se o ně z piety k předkům. A i tak nevím, jak by to s nimi dopadlo, kdyby starost o ně nepředal synovi, který je lesník...?**

V každé rodině musel být někdo tím prvním vlastníkem bez piety k předkům. A většina vlastníků lesa nemá lesnické vzdělání. To nevádí. Ale je pravda, že je lepší být lesník a nikoliv pouze myslivec. Já jako lesník jsem nikdy neměl pušku v ruce. Myslivost je většinou koníček, hobby. Bohužel dnes často slouží především k tomu, aby se někteří lidé prezentovali jako příslušníci těch horních 10 000 tím, že si větší kosterní zbytky zvířat na zed. To postihuje v poslední době i naše politiky. V původní České národní radě byli dva myslivci, nyní je jich v Parlamentu možná víc než 60 %. Politici naivně věří, že k tomu, aby se zařadili mezi knížata, musí snobácky zabíjet zvířata. I poslankyně dnes střelí. Proto se z myslivosti stává často korupční záležitost. Nepodplácí se obálkou, ale pozvánkou na lov jelena. To může reprezentovat klidně půl milionu.

✳ **Nejste závislý ani na ŠUNAPu ani na ekologitech. Proto můžete rozřešit**

jejich úporný spor: Mají se kácet stromy v Národním parku Šumava při napadení kůrovcem?

Já bych se zeptal jinak. Máme mít vůbec něco jako národní parky, když v ČR neexistuje žádný les nevysázený člověkem? Ani Boubín! Nejsou tam dokonce ani původní dřeviny, ale porosty ze sazenic z Maďarska a od Vídně. Budovat národní parky v hospodářských lesích střední Evropy je nesmysl. Pokud si společnost i přesto odhlasuje, že chce atrapu národního parku mít, musí předložit projekt tak nejméně na 150 let. Na jeho začátku vybere libovolný kousek obětovaných pozemků, na které se budeme chodit v budoucnu dívat, popíše jejich výchozí stav a kroky, jimiž se chce dostat do cílové podoby tzv. národního parku. Tento projekt ale na Šumavě nikdo neudělal. O Šumavském národním parku bylo hlasováno systémem hurá akce. Předseda tehdejší vlády Petr Pithart vůbec netušil, co dělá, když jej prosadil. Co se tam pak začalo odehrávat, bylo všechno jiné, jenom ne vznik projektu národního parku. Problémem současné doby je tudíž absence projektu. Jestliže pak kůrvec nebo mniška všechno požerou, když se jim nesmí ublížit, ať se tomu nikdo nedívá.

✳ **Budovat národní parky v hospodářských lesích střední Evropy je podle Vás nesmysl?**

Samozřejmě. Proč Petra Pitharta napadlo udělat na Šumavě národní park? Protože tam bylo hezky. Ale že se mu tam líbilo, bylo právě proto, že **lesy na Šumavě byly dobře obhospodařovány, byly za hraničními dráty, kam mohli jen vojáci a lesníci. Kdo se ale dnes pojede dívat na holiny sežrané kůrovcem, na 4000 hektarů zdemolovaného a mrtvého lesa?** Protože jsem tam začínal, tu krajinu jsem měl rád, ale nyní tam už nemohu jet. Nikdo mi nevětlil, proč musel chcípnout nádherný les jen proto, aby vznikl Národní park. Po staletí tam hospodařili soukromí vlastníci a jejich lesníci jako všude jinde a nyní se z toho stalo debilní politikum, o kterém stále někdo nekompetentně nesmyslně hluší... Navíc, pokud se tam nakrásně les obnoví, bude zakázané tam jezdit. Bude to ukájet jen přízemní ješitnost vyvolených pod heslem: „*Sem smím jenom já, i když to není moje.*“ Komu to má tedy sloužit?

* Z Vašich slov by měl radost skeptický ekolog Lomborg...

Koupil jsem sto Lomborgových „Skeptických ekologů“ a s osobním věnováním jsem je daroval celému managementu firmy. „Modrou a nikoliv zelenou planetu“ pana prezidenta mám také pečlivě prostudovanou. Za klíčové pokládám Lomborgovo prohlášení: „Všechno jde k lepšímu.“ S tím nikdo z našich ekologických chlapců nemůže polemizovat. Proč se zvyšuje průměrný věk lidí, když je celá planeta tak ohrožená a zdecimovaná, jak oni tvrdí?

Například zdravotní stav českých lesů se výrazně a prudce zlepšuje hlavně díky odsíření po revoluci, když na to tehdejší ministr financí Klaus uvolnil peníze. Nastalo skokové zlepšení, které je na lesích evidentně vidět, ale jde to dokumentovat i na zdraví lidí. O tom ale rozhodl „skeptický ekolog“ Klaus. Nevím o tom, že by například pan Bursík něco takového někdy nachystal.

* Pamatuji na rozhovor s tehdejším ředitelem ČEZu Petrem Karasem, který uvedl, že jen na odsířovače tepelných elektráren v severních Čechách musel ČEZ tehdy uvolnit 40 miliard Kč. Martin Bursík se nyní zmůže tak akorát na nesmyslné větrníky, které jeho firmám dotuje EU, a na uvalování ekologických daní na občany. S ničím rozumným, co by fakticky pomáhalo přírodě a lidem, dosud nepřišel.

No, my se snažíme. Na sušení řeziva potřebujeme teplo. **Stavíme proto v Čáslavi elektrárnu na biomasu**, která vyrobí 5 MW elektřiny a 11 MW tepla. Máme již hotový projekt se zaplacenou zálohou 120 mil. Kč. **Bude součástí nejmodernějšího závodu na zpracování dřeva v ČR**, který nebude produkovat absolutně žádný odpad. Dřevo svezeme z lesů svou stovkou kamionů, odkorníme jej, přetřídíme a pak půjde do pilnice – obrovské haly, kde jej opracují 3 chlapi na nejlepších strojích na světě. Podle našich požadavků nám tyto rolls-royce mezi obráběcími stroji vyrábí světoznámá firma Link. Pak půjde dřevo do sušáren vytápěných teplem z naší elektrárny, v níž se bude topit „odpadem“ – kůrou. Řezivo se ve skladu vytřídí – skenery optimalizačních linek přečtou všechny vady. Rychlořezné pilky vyřezou vady, prkénka se pak lepí a vypadávají hotové polotovary pro výrobu oken, dveří a nábytku. Budeme největším producentem hranolů na výrobu oken v Evropě a výrobcem spárovek na dětské postýlky. Celá investice do tohoto závodu bude 1,8 mld. Kč, z toho elektrárna asi 560 milionů Kč.

* Říkal jste, že rakovina a mor české ekonomiky jsou dotace generující

korupci. V roce 2013 přestane EU dotace dávat, neboť se zařadíme mezi státy bohaté. Nebude již platit 93 milionů na větrné elektrárny a podobné nesmysly. Myslíte, že se tím lesům pomůže?

Tak vy si myslíte, že EU přestane dávat dotace? To by musela plošně snížit daně. Myslíte si, že to její úředníci udělají? To by v ní nemohli existovat zelení a socialisté. Oni potřebují dotace, kterými nás ovládají. Dotace nikdo z nich nezruší. Těch nás zbaví jen nějaký šílený průšvih. Evropa jako celek potřebuje přes ústa. Přece není normální, když se naši manažeři zabývají spíše problémy, jak se pomoci lhaní a deformování sama sebe domoci dotací, než aby trávili čas smysluplnou prací.

* Zbývá Vám ještě po práci čas na odpočinek a koníčky?

Já jsem standardní stará škola. Nerozumím tomu, když se někdo ptá, jak trávím volný čas, zda golfem, squashem či na Seychelách. Práce je pro mne naplněním času a mám tudíž pocit, že v ní odpočívám stále, neb je mým koníčkem. Co dělám teď s Vámi? Odpočívám. Když jsem skutečně unavený, lehnu si a spím. Mám stejnou ženu celých 34 let a tři děti. Nejstarší je zaměstnancem naší firmy jako lesní inženýr, dcera zde pracuje jako právnicka a nejmladší ještě studuje gymnázium. Zastávám konzervativní hodnoty a nejlépe si odpočinu v lese.

Pane generální řediteli, děkuji za zajímavý rozhovor.

Snímky Fragments: Jiří Pancíř

